

Evangelisten evangelisten-symbolen

In de lange christelijke traditie zijn er vele beeltenissen van de evangelisten vervaardigd. Zoals bekend zijn in het bijbelse Nieuwe Testament geboorte en leven van Jezus beschreven in de zogenoemde `Evangeliën`. Het woord evangelie betekent letterlijk `goede boodschap'. Deze hoofdstukken zijn geschreven door vier evangelisten: Mattheus, Marcus, Lucas en Johannes. Zij vormden een bron van inspiratie voor kerkelijke beeldende kunstenaars, die in opdracht van zowel katholieke als later ook protestantse zijde werkten. Ook in de Zaanstreek vindt men beeltenissen van de evangelisten. Bij de mogelijkheden tot uitbeelding gingen door traditie ontstane symbolen een rol spelen. Zo hoort bij Mattheus de figuur van een mens of een engel, bij Marcus een leeuw, bij Lucas een os en bij Johannes een adelaar. Deze symbolen komen ook afzonderlijk voor. De evangelisten zelve worden dikwijls schrijvend (zittend) afgebeeld, soms echter ook staand.

In de Zaanstreek vindt men een voorbeeld van de vier zittende evangelisten op de zilveren boekband van een missaal, dat sinds de 18e eeuw in het bezit is van de r.k. Maria Magdalenakerk te Zaandam. Een 20e-eeuwse uitbeelding van de evangelisten met hun symbolen treft men aan in de medaillons van de ramen van de hervormde kerk te Koog, ontworpen door A.C. Wijnstroom en aangebracht na de kerkbrand van 1922. Een ander voorbeeld met alleen de evangelisten-symbolen toont het laat 18e-eeuwse doophek in de hervormde kerk in Wormerveer. Op dit hek, uitgevoerd in de elegante Lodewijk XVI-stijl zijn de evangelisten-symbolen aangebracht in kleine, ovale medaillons: een engelenkopje, een leeuwenkop, de kop van een os en die van een adelaar. Evangelisten-symbolen zijn voorts te vinden in vier vensters van de hervormde kerk te Krommeniedijk; ze werden daar aangebracht bij de restauratie in 1942.

Carla Rogge

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=evangelisten>

Last update: **2020/09/07 12:09**